

Can Vila

Sant Iscle de Vallalta

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: A la solana del turó de Montbrugós, entre els torrents de la Salut, de Can Vermell i de Can Vila.
Emplaçament
Alçada: A poc més de 300m de Cal Vermell que mena del Veïnat de la Salut.
177

Coordenades:

Latitud: 41.63419
Longitud: 2.56518
UTM Est (X): 463784
UTM Nord (Y): 4609253

Classificació

Número de fitxa 08193 - 7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XV-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Abandonat.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL
Número inventari IPA 8955/42047-I
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 000403900DG60G0001GP/08192A016000550000KE
Autoria de la fitxa Àlex Asensio
Data de registre de la fitxa: dv., 21/06/2019 - 02:00

Descripció

Conjunt de tres construccions esglaonades i alineades sobre el mateix pla de façana, cadascuna amb els respectius portals d'accés i amb cobertes de teula de dos aiguavessos amb els careners paral·lels. Aquest front edificat es presenta sense compondre i orientat al sud-est. Els paraments són arrebossats i pintats de color clar, amb diversos despreniments i un estat de conservació deficient.

Els edificis més antics se situen al centre i el sector sud-oest. Es tracta de dos habitatges de planta baixa i pis amb cobertes de dos aiguavessos amb els careners paral·lels a la façana principal. El de l'extrem té planta rectangular de 4,5 metres d'amplada per 7,5 de fondària i és de menor alçària que la resta. En façana, presenta un portal de dues fulles en planta baixa i una finestra allindada al primer pis. Al costat sud-oest té una finestra de pedra amb reixa de ferro forjat al primer nivell i una altra de component vertical al pis superior. Pel vèrtex d'aquest capcer aflora l'única xemeneia d'obra de tot el complex.

L'edifici central té planta sensiblement rectangular de 9,5 metres de façana i 12,8 de fondària. Al centre hi ha un contrafort, que és correspost a la part del darrere per una altra falca. Als seus costats hi ha una finestra d'obra de component vertical i el portal d'accés, amb brancals de pedra i llinda de fusta sobre dos permòdols que descriuen un arc deprimat convex. A banda i banda hi ha sengles pedrissos de paredat comú. A la planta primera hi ha una finestra de pedra amb arc lobulat i una balconera amb ampit de balustres ceràmics amb gallons a la panxa i persiana de llibret de quatre fulles. Tant a la primera planta de les façanes sud-oest i nord-oest apareixen dues finestres amb brancals i llinda de pedra amb nous exemples d'arc deprimat convex. L'habitatge situat a llevant és més recent. Té planta trapezoïdal, amb una reculada a la cara nord. Per raons estilístiques i formals, la seva altura va obligar a suplementar, fins a igualar-les, les façanes dels edificis precedents amb acroteris, que van ser decorats amb baranes de balustres pintades al fresc. La façana s'organitza en dos eixos de composició verticals. A la planta baixa hi ha el portal, amb brancals de pedra i llinda plana de tres dovelles, i una finestra. La porta consta de dues fulles de posts de fusta i la resta d'obertures estan protegides amb persianes de llibret. Sobre seu hi apareixen dues balconeres i un balcó corregut amb balustrada i voladís sostingut per quatre revoltos i apuntalat per cinc tornapunts de forja. En un dels costats hi ha esgrafiats un rellotge de sol de principis del segle XIX. Té forma rectangular, numeració àrab i senyal per a les mitges hores. A la part superior hi ha una inscripció amb el text 'Declina a l'orient 12 Gs y 16 ms POLO 40 Gs y 30 ms'. Damunt seu, i gairebé esborrades, hi ha dues àmfores als costats i una creu al centre amb la llegenda 'In hoc signo vinces', que significa "amb aquest signe venceràs" i que podria estar relacionada amb el fet que antigament la masia rebia el nom de Mas Santa Victòria.

La façana de llevant té únicament una finestra reixada a la primera planta, situada a la secció posterior, i al costat nord hi ha una porta amb arc escarser.

Encara s'hi conserva una fogaina per bullir el vi. Es tracta d'una construcció cilíndrica feta de maó amb una obertura o 'boca' a la part inferior per introduir-hi la llenya i fer-hi foc. A la part superior es col·locava una caldera d'aram amb capacitat de 100 a 130 litres amb el most o 'vi verge', sense fermentar. Amb el vi bullit i reduït a la meitat (GINESTA, 2007:16) se n'obtenia el grau just de dolçor i de graduació, que servia per elaborar vi de taula, arrop i vi "de racó" o de postres.

A l'angle nord-est del conjunt hi ha una bassa rectangular i, a l'oest, una petita era enrajolada.

Observacions:

Protecció:

Pla General d'Ordenació de Sant Iscle de Vallalta. Text refós. 2006. Nivell de protecció B.

Pla especial urbanístic i catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta. Text refós. 2016. M-39.

Història

Antigament es coneixia amb el nom de Mas Santa Victòria i s'hi feia un dels millors vins de Sant Iscle. A finals del segle XIX pertanyia a la família Prats, que el 1885 va finançar la construcció de l'ermita de la Salut com agraïment a la curació de la seva filla Fermina Prats Casas.

Més endavant, la propietat va passar als hereus de Ramon Cunill, que va ser secretari del primer president de la Mancomunitat de Catalunya, Enric Prat de la Riba.

Durant la Guerra Civil, el Consell Municipal de Vallalta del Maresme va requisar la propietat al seu titular, Francesc Prats Cases, "considerat facciós".

La masia apareix representada amb el nom de 'Can Vila' en el mapa planimètric del municipi a escala 1:25.000 de l'Institut Geogràfic y Estadístico, segons còpia manuscrita feta pel Servei Geogràfic de la Mancomunitat de l'any 1914. El mateix any és identificada amb la mateixa denominació en el full del Mapa Geològic y Topogràfic de la Província de Barcelona a escala 1:40.000 corresponent a la Región Cuarta o del Río Tordera.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2016). Pla especial urbanístic i Catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta, Llibre IV, Document núm. 3. Catàleg de masies i cases rurals. Element M-39, pp. 431-442.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2006). Pla General d'Ordenació de Sant Iscle de Vallalta. Normes urbanístiques (text refós). Relació d'edificacions, núm. 4, p. 104.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2004). Petits paisatges de Sant Iscle de Vallalta. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, pp. 7 i 28-29.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-1-T-6844. 'Comissió de Responsabilitats. Registres nús. 6262 i 6263 de 12 de febrer de 1938'. Comitè d'Apropiacions. Expedients de confiscació; adjudicació i reclamació de béns confiscats del Maresme: Montgat, Òrrius, Palafolls, Pineda de Mar, Premià de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta.

BONET I GARÍ, LLUÍS (1983). Les masies del Maresme: un estudi de les masies, elements defensius, ermites i molins. Barcelona: Montblanc-Martín, CEC.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Ref. Núm. 8955.

GINESTA I SALICRÚ, Amadeu (2007). Records d'un pagès i bosquerol de l'Alt Maresme. Sant Iscle de Vallalta: Ajuntament de Sant Iscle de Vallalta, pp. 16 i 18.

SUBIÑÀ COLL, Enric (2011). Valoració del patrimoni arqueològic del Maresme. V Jornades d'Història i Arqueologia Medieval del Maresme.

